

Energetinės nepriklausomybės strategija

**Metinė konferencija
“Nepriklausoma energetika – stipri ekonomika”**

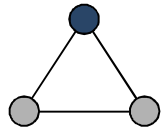
2010 m. spalio 7 d.

Šiuo metu Lietuvos energetikos sektoriaus padėtis neatitinka strateginių nuostatų

 Svarbiausia iki 2020 metų

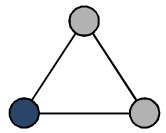
Energetikos sektoriaus strateginės nuostatos

Esama padėtis

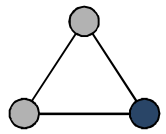
Energetinė nepriklausomybė

- Didžioji dalis iškastinio kuro importuojama iš vienos šalies
- Lietuvos energetikos sektorius izoliuotas nuo ES energetinių sistemų
- Trūksta konkurencingų elektros energijos gamybos pajėgumų (apie pusė elektros energijos importuojama)

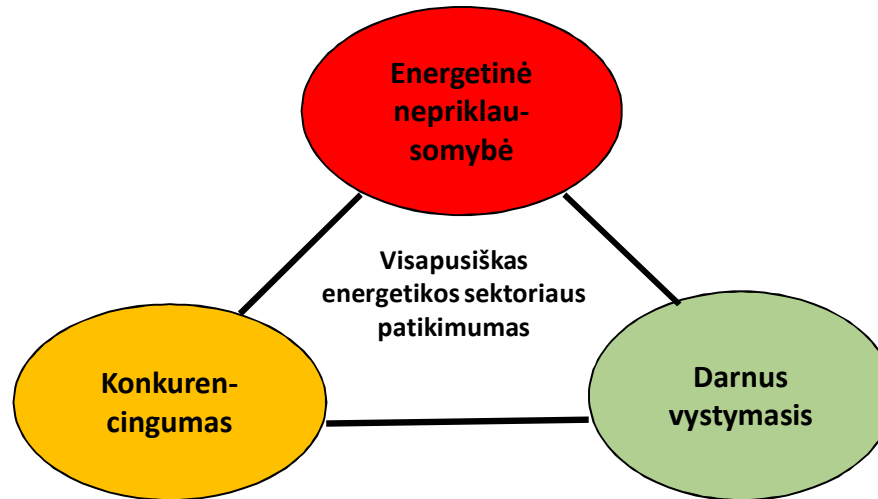
Konkurencingumas

- Nuolat augančios energijos kainos artėja prie ES vidurkio
- Užtikrinant energetikos kainų konkurencingumą demonopolizuojama vietinė rinka ir integruojamasi į ES energijos rinkas

Darnus vystymasis

- Energijos intensyvumas (energijos kiekis, tenkantis vienam BVP vienetui) yra 2,5 karto didesnis nei ES vidurkis
- Ypač didelis energijos taupymo potencialas šildymo sektoriuje
- Didėja į aplinką išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai

2050 m.

2030 m.

2020 m.

Energetinė nepriklausomybė

- Synchronizacija su ES elektros energetikos sistemomis ir integracija į Baltijos jūros regiono šalių rinkas
- Diversifikuotas energijos importas
- Pakankami vietiniai pajėgumai vidaus paklausai patenkinti
- Rinkos liberalizacija

Konkurencingas ir darnus energetikos sektorius

- Kuro balanso optimizavimas ir infrastruktūros plėtra
- Energetinio efektyvumo didinimas, taršos mažinimas

Darnios energetikos plėtra

- Įsisavinamos naujos technologijos
- Aplinkai draugiškos energetikos vystymas

Svarbiausias tikslas iki 2020 m. – ENERGETINĖ NEPRIKLAUSOMYBĖ

Strateginės iniciatyvos

Integracija į Europos elektros energetikos sistemas

- *LitPol Link* ir kitos jungtys su Lenkija
- *NordBalt* jungtis su Švedija ir integracija į Skandinavijos elektros rinką
- Sinchroninė jungtis su kontinentinės Europos elektros tinklu (KET)

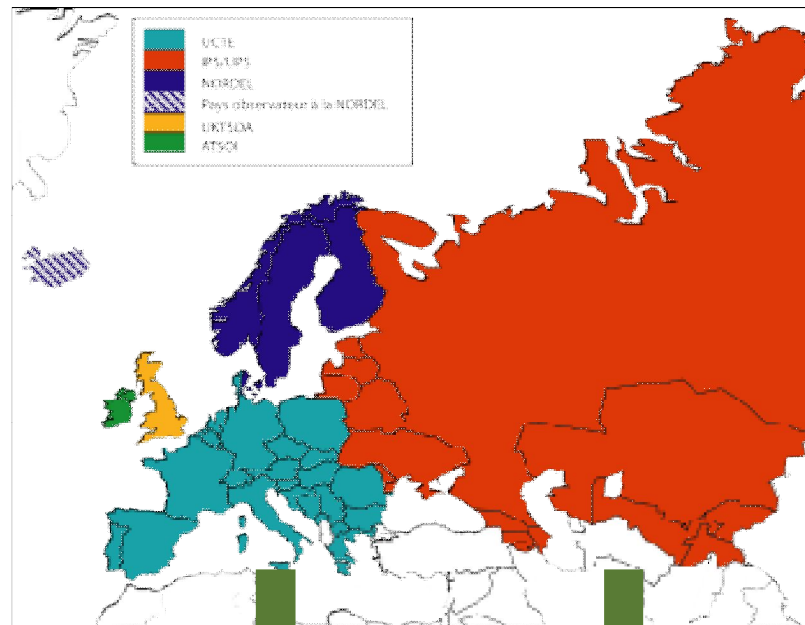
Pakankami vietiniai pajėgumai patenkinti vidaus elektros paklausą

- Visagino atominė elektrinė
- Atsinaujinančių energijos išteklių potencialo panaudojimas

Dujų tiekimo infrastruktūra: a) konkurencinga kaina; b) alternatyva sutrikus dujų tiekimui:

- Suskystintų gamtinių dujų terminalas
- Dujotiekis į Lenkiją
- Gamtinių dujų saugykla
- Dujotiekis Klaipėda–Jurbarkas

2010 m.

2020 m.

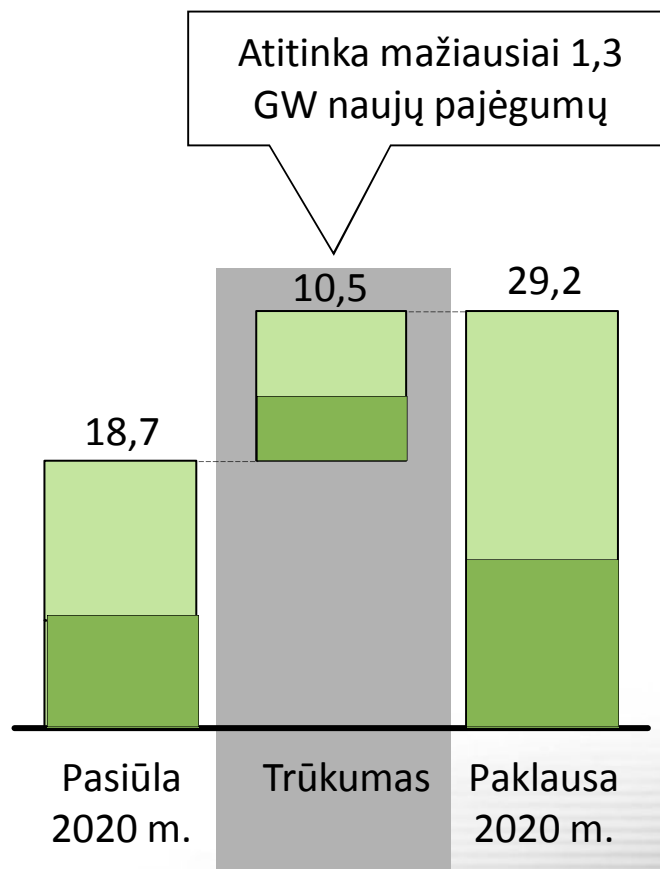
Norint patenkinti elektros energijos poreikį Baltijos šalyse 2020 m. reikės mažiausiai 1,3 GW papildomų gamybos pajėgumų

TWh, Baltijos šalių „vidutinio“ ekonomikos augimo scenarijus

 Lietuva

Pasiūla

- **Pasiūla 2020 m.** sudaryta iš:
  - **Dabartinių pajėgumų**, dirbsiančių didesniu apkrovimu
  - **Naujų pajėgumų** (AB Lietuvos elektrinės 9 blokas, Kruonio HAE 5 blokas)
- Elektrinių, kurios bus uždarytos iki 2020 m., ir naujos atominės elektrinės pajėgumai nėra įtraukiami

Paklausa

- **Pagrindiniai veiksniai**, turėsiantys įtakos elektros energijos paklausai, 2020 m. bus **BVP augimas** ir didėsiantis **energijos vartojimo efektyvumas**
- Priklausomai nuo skirtingų ekonomikos augimo scenarijų, metinė elektros energijos paklausa Baltijos šalyse bus 27–33 TWh

Atominė elektrinė yra tinkamiausias pasirinkimas elektros energijos deficitui panaikinti

Atominė elektrinė atitinka visus kriterijus 	
Kriterijus	Atominė elektrinė
 Energetinė nepriklausomybė	<ul style="list-style-type: none"> • Didelė energetinė nepriklausomybė dėl galimybės importuoti kurą iš įvairių partnerių ✓ • Regioninis projektas – užtikrinami papildomi elektros generavimo pajėgumai Estijai, Latvijai, Lietuvai ir Lenkijai
 Konkurencingumas	<ul style="list-style-type: none"> • Teigiamas poveikis prekybos balansui ✓ • Tikėtinas teigiamas poveikis ekonomikai • Ekonomiškai patraukliausia alternatyva
 Darnus vystymasis	<ul style="list-style-type: none"> • Atmosfera neteršiama CO₂ dujomis ✓ • Lengviau pasiekti Europos Sąjungos CO₂ dujų išmetimų reikalavimus

Alternatyvos elektros gamybai	
Alternatyvos	Trūkumai
 Anglis	<ul style="list-style-type: none"> • Didelė aplinkos tarša • Ekonomiškai nepatraukli alternatyva dėl didelės CO₂ taršos leidimų kainos
 Dujos (dujotiekiu)	<ul style="list-style-type: none"> • Maža energetinė nepriklausomybė – kuras iš vieno tiekėjo • 10 metų išlaidos dujoms atitinka atominės elektrinės statybos kaštus
 Dujos (suskystintų gamtinių dujų terminalu)	<ul style="list-style-type: none"> • Verslo modelis nepatrauklus dėl nestabilių kuro kainų
 Elektros importas	<ul style="list-style-type: none"> • Labai maža energetinė nepriklausomybė • Neigiama įtaka prekybos balansui

Suskystintų gamtinių dujų terminalas (potencialiai kartu su dujų saugykla) yra patraukliausia alternatyva dujų tiekimui užtikrinti

Patraukliausios alternatyvos

Pagrindiniai privalumai

A

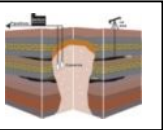
Suskystintų dujų terminalas

- Pirmo būtinumo rezervo funkcija
- Prieiga prie ES dujų rinkos
- Tiekimo diversifikavimas
- Santykinai nedidelė tolimesnės plėtros kaina

B

Dujų saugykla

- Santykinai nebrangi
- Visas pirmo būtinumo rezervas fiziškai sukauptas Lietuvoje

C

Dujotiekis į Lenkiją

- Dujų rinkų sujungimas

D

Terminalo ir saugyklos kombinacija

- Vasaros / žiemos paklausos balansavimas
- Didesnė dujų saugojimo talpa nei vien suskystintų dujų terminalo rezervuaruose

KONKURENCINGUMAS

Strateginės iniciatyvos

- **Elektros rinkos liberalizacija ir elektros sektoriaus reorganizacija**
  - Elektros energijos rinka
  - **Gamybos, perdavimo ir skirstymo** veiklų išgryninimas (atskyrimas) įgyvendinant III-ąjį ES energetikos paketą
- **Dujų sektoriaus liberalizacija**
  - Dujų **tiekimo ir perdavimo veiklų** atskyrimas įgyvendinant III-ąjį ES energetikos paketą
  - Dujų rinka
- **Konkurencingumo naftos sektoriuje didinimas**

- Alternatyvus tiekimas – **konkurencingos importuojamų energijos išteklių kainos;**
- Konkurencingas elektros, dujų ir naftos sektorius – **palankios energijos kainos vartotojams**

- Kasmet bus sutaupomi **3–4 milijardai litų**, išleidžiamų importuojamam kurui: šios lėšos liks Lietuvos ekonomikoje (**3–4 proc. BVP**)

- **Nuolatinis** energijos tiekimo užtikrinimas;
- **Stabilios** elektros energijos kainos;
- Namų ūkiams kasmet apie 500 Lt **sumažės šildymo kaštai**

- Bus sukuriamas **5000–6000 nuolatinių darbo vietų** energetikos sektoriuje;
- Investicijos **skatins ekonomiką** statybų ir paslaugų sektoriuose

DARNI ENERGETIKA

Strateginės iniciatyvos

- Iki 2020 m. **23 proc.** galutinės energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių:
  - **Elektra**
    - **20 proc.** (daugiausia iš biomasės ir vėjo energijos)
  - **Šildymas**
    - **60 proc.** centriniam šildymui sunaudotos energijos (iš biomasės)
  - **Transportas**
    - **10 proc.** kuro iš atsinaujinančių energijos išteklių
- Kasmet po 1,5 proc. padidinimas energijos vartojimo efektyvumas
- CO2 išskiriančių dujų išmetimų mažinimas
- Centralizuotos šilumos sutaupymai 30–40 proc.

VIZIJA:

- **Lietuva – nepriklausoma nuo iškastinio kuro:**
  - visa vartojama elektros energija gaminama iš branduolinės energijos ir atsinaujinančių energijos išteklių;
  - centralizuotai tiekiamą šilumą gaminama tik iš atsinaujinančių energijos išteklių.
- **Didelis energijos vartojimo efektyvumas.**

Atsinaujinantys energijos ištekliai elektros gamyboje

Pajėgumai MW

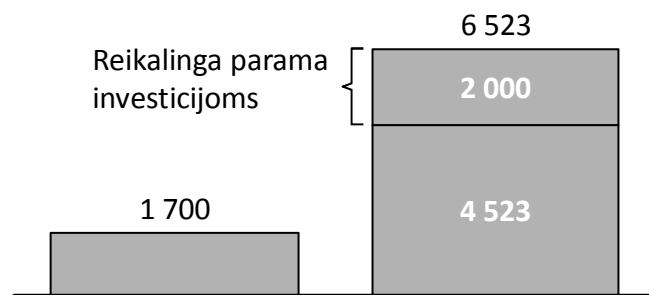

AEI	2009	2020	Papildomi pajėgumai 2020	Investicijos ³ milijardai Lt	Poveikis galutinei elektros kainai ct/kWh
 Hidroenergija ¹	128	153	25	0,3–0,4	Subsidija (0,1–0,2)
 Vėjo energija	98	500	402	1,0–1,4	Subsidija + kaštai sistemai (0,9–1,1)
 Biomasaė	26	224	198	1,0–1,4	Subsidija (0,6–0,7)
 Saulės energija	-	10	10	0,2–0,3	Subsidija (0,1–0,2)
 Geoterminė	-	-	-	-	
		887	635	2,5–3,5	1,7–2,2

- 1 Neįtraukiant Kruonio HAE
- 2 Nuo viso elektros suvartojimo
- 3 Daugiausia privačios investicijos

Atsinaujinantys energijos ištekliai šilumos gamyboje

Pagaminta GWh / (MW pajėgumai, įskaičiuotas pastatų renovacijos poveikis)

AEI	2010	2020	Papildomi pajėgumai 2020 MW	Investicijos milijardai Lt	Reikalinga parama
Biomasė	1 700 (390 MW)	6 183 (1,425 MW)	1 035	2,05	
Kogeneracinės el.	441 (80 MW)	1 841 (380 MW)	300	0,80	Nereikalinga
Katilinės	1 259 (310 MW)	2 342 (525 MW)	215	0,24	Nereikalinga
Kogeneracinės el. (reikalinga parama)		1 000 (220 MW)	220	0,61	Padidinti elektros supirkimo tarifą nuo 30 iki 40 ct/kWh
Katilinės (reikalinga parama)		1 000 (300 MW)	300	0,40	Šilumos kainą padidinti iki 1 %
Atliekos²	0 (0 MW)	340 (60 MW)	60	0,50	Neįvertinta

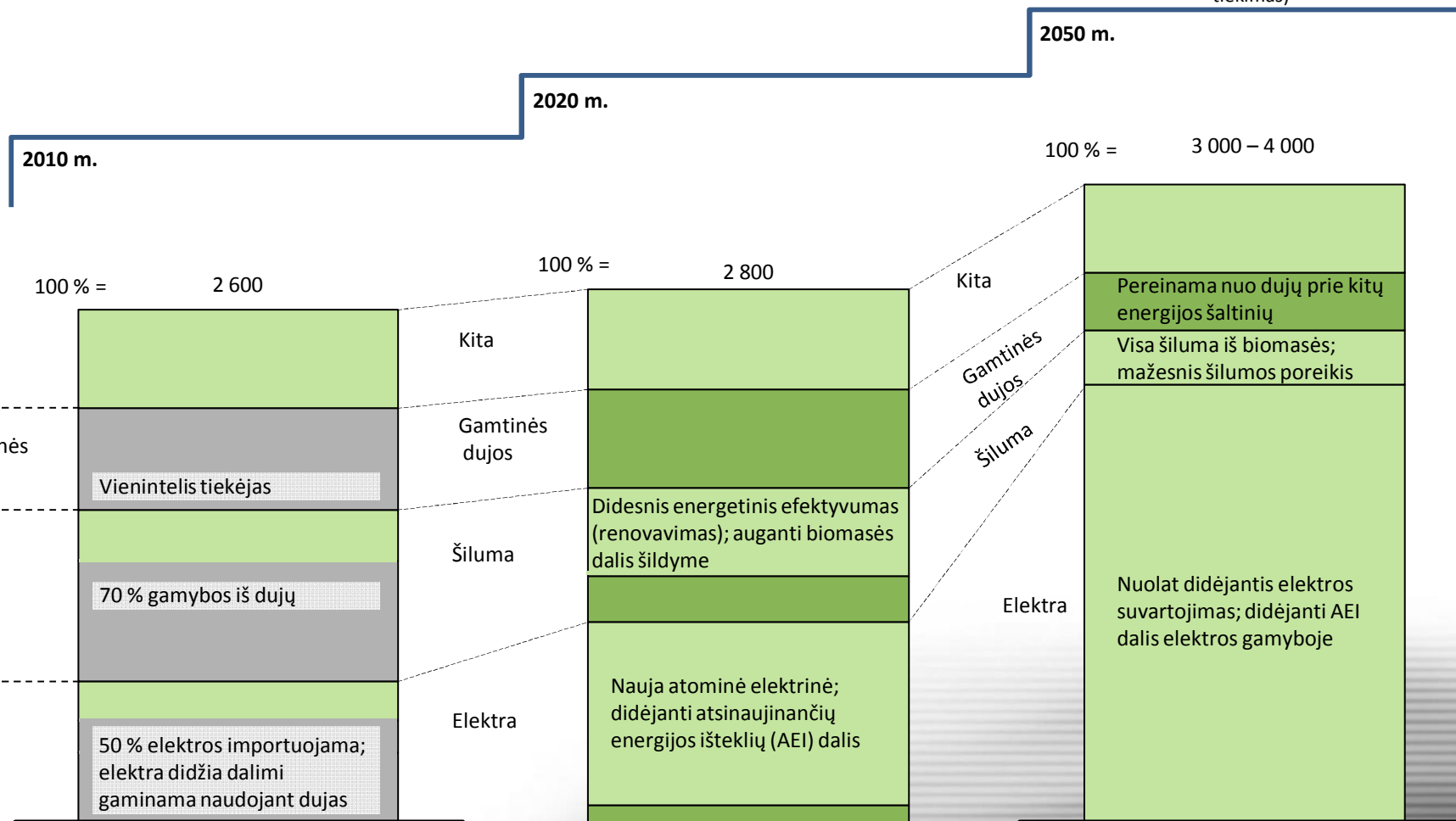
1 Investicijų poreikis padengiamas privataus ir valstybinio sektoriaus lėšomis

2 40 % pagamintos energijos priskiriama prie AEI

Strategija padės pasiekti energetinę nepriklausomybę iki 2020 metų

Galutinio energijos suvartojimo prognozė¹
Tūkstančiai tonų naftos ekvivalentu (ktne)

- Tiekimas iš vienintelio išorinio šaltinio
- Nepriklausomas tiekimas
- Dujos gali būti importuojamos per dujų terminalą (nepriklausomas tiekimas)

1 Neįtraukta nafta ir kitos kuro rūšys, kurių tiekimas yra diversifikuotas
2 Daugiausia kurui skirta mediena